Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2016. gada 12. februārī
(OR. en)

5985/16

Starpiestāžu lieta:
2016/0035 (NLE)

SCH-EVAL 23
FRONT 62
COMIX 99

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2016. gada 12. februāris
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	5876/1/16 REV 1
Temats:	Padomes Īstenošanas lēmums, ar ko izklāsta Ieteikumu par rīcību saistībā ar nopietnajiem trūkumiem, kas konstatēti 2015. gada izvērtējumā par to, kā Grieķija piemēro Šengenas *acquis* ārējo robežu pārvaldības jomā

Pielikumā ir pievienots Padomes Īstenošanas lēmums, ar ko izklāsta Ieteikumu par rīcību saistībā ar nopietnajiem trūkumiem, kas konstatēti 2015. gada izvērtējumā par to, kā Grieķija piemēro Šengenas acquis ārējo robežu pārvaldības jomā; šo lēmumu Padome pieņēma 3445. sanāksmē, kas notika 2016. gada 12. februārī.

Saskaņā ar Padomes Regulas (ES) Nr. 1053/2013 (2013. gada 7. oktobris) 15. panta 3. punktu šo ieteikumu nosūtīs Eiropas Parlamentam un dalībvalstu parlamentiem.

PIELIKUMS

Padomes Īstenošanas lēmums, ar ko izklāsta

IETEIKUMU

par rīcību saistībā ar nopietnajiem trūkumiem, kas konstatēti 2015. gada izvērtējumā par to, kā Grieķija piemēro Šengenas *acquis* ārējo robežu pārvaldības jomā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) Nr. 1053/2013 (2013. gada 7. oktobris), ar ko izveido izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu, lai pārbaudītu Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Izpildu komitejas lēmumu (1998. gada 16. septembris), ar ko izveido Šengenas izvērtēšanas un īstenošanas pastāvīgo komiteju [1], un jo īpaši tās 15. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1.a) Pēc 2015. gadā pieredzētā jaukto migrācijas plūsmu straujā pieauguma ES pašlaik saskaras ar bezprecedenta migrācijas un bēļu krīzi. Tas vairākās dalībvalstīs ir novedis pie lielām grūtībām saskaņā ar Šengenas *acquis* nodrošināt efektīvas ārējās robežas kontroles un uzņemt ieceļojošos migrantus un apstrādāt to dokumentus.

Šie notikumi galvenokārt ģeogrāfiskā novietojuma dēļ jo īpaši skar Grieķiju, jo migrācijas plūsmās ir notikušas izmaiņas un ir palielinājies Grieķijā ieceļojošo migrantu skaits. Milzīgā ieceļotāju plūsma ir tāda, ka tā lielam spiedienam pakļautu jebkuras dalībvalsts ārējās robežas kontroli.

[1] OV L 295, 6.11.2013, 27. lpp.

78,5 % no visiem nelikumīgajiem Grieķijas ārējo robežu pārkāpumiem no 2015. gada janvāra līdz oktobrim notika beidzamajos trīs šī laikposma mēnešos. Vairāk nekā 2500 starpgadījumos līdz šim ir izglābti vairāk nekā 90 000 personu. Tas ir liels izaicinājums migrācijas un humanitārās krīzes pārvarēšanā (daudzām ieceļojošajām personām ir vajadzīga starptautiskā aizsardzība bez pieteikšanās uz patvērumu).

Grieķija ir veikusi vairākus pasākumus, lai risinātu situāciju, tomēr šajā īpašajā bezprecedenta krīzes situācijā ir jāveic turpmāki pasākumi.

Ir būtiski apdraudēta Šengenas zonas vispārējā darbība, un ir jārīkojas nekavējoties. Grūtības, ar ko Grieķija saskaras, nodrošinot ārējo robežu aizsardzību, ir jautājums, kas attiecas uz visu Eiropas Savienību, un tas ir jāatrisina visas ES interesēs. Ir ārkārtīgi svarīgi, lai Grieķija prioritārā kārtā un nekavējoties pievērstos to problēmu risināšanai, kuras ir apzinātas Komisijas pieņemtajā ziņojumā. Ir svarīgi, lai visas dalībvalstis izrādītu solidaritāti un kolektīvi uzņemtos atbildību par šīs situācijas risināšanu un nodrošinātu nepārtrauktu Šengenas zonas darbību. Turklāt šajā kontekstā jo īpaši svarīgi papildus efektīvai robežu pārvaldībai ir arī ar attiecīgo aģentūru palīdzību efektīvi īstenot karsto punktu pieeju un pārcelšanas mehānismu.

(1) No 2015. gada 10. līdz 13. novembrim bez iepriekšēja brīdinājuma notika Grieķijas jūras robežu vietu (Hijas un Samas salas) un sauszemes robežu vietu (Orestjada, Filakio, Kastanija, Neavisa) apmeklējums uz vietas. Pēc šī apmeklējuma ar Komisijas Īstenošanas lēmumu [C(2016)450] 2016. gada 2. februārī tika pieņemts ziņojums, kurā norādīti konstatējumi un vērtējumi un uzskaitīti izvērtēšanas laikā konstatētie labākās prakses piemēri un trūkumi. Šā ieteikuma mērķis ir ieteikt Grieķijai korektīvus pasākumus, lai novērstu būtiskos trūkumus, kas konstatēti 2015. gada Šengenas izvērtējumā ārējo robežu pārvaldības jomā.

(2) Apmeklētajām jūras robežas vietām Hijas un Samas salās ir izšķiroša nozīme visas Šengenas zonas darbībā, jo Egejas jūra šobrīd ir zona, kuru visvairāk skar neatbilstīga migrācija: laikā no 2015. gada janvāra līdz oktobrim pa to ir ieradušies vairāk nekā 572 000 personu. Visa 2015. gada laikā pie šā ārējās robežas posma ieradās vairāk nekā 868 000 neatbilstīgie migranti.

(3) Apmeklējumos uz vietas laikposmā no 2015. gada 10. novembra līdz 13. novembrim tika konstatēti būtiski trūkumi Grieķijas īstenotajā ārējo robežu kontroles veikšanā, jo īpaši tā iemesla dēļ, ka salās netiek pienācīgi identificēti un reģistrēti neatbilstīgie migranti, trūkst pietiekama skaita darbinieku un aprīkojuma, lai veiktu identitātes dokumentu pārbaudes. Pašreizējos apstākļos netiek pietiekami apzināta situācijas nopietnība un arī reaģēšanas spējas nav pietiekamas efektīvas robežu uzraudzības nodrošināšanai. Šie būtiskie trūkumi saistībā ar ārējo robežu kontroli ir nopietns drauds valsts politikai un iekšējai drošībai un apdraud vispārējo darbību zonā, kurā nenotiek iekšējā robežkontrole.

(4) Ciktāl tas attiecas uz ārējās robežas kontroles veikšanu, minētie būtiskie trūkumi rada situāciju, kurā nav izpildīti pienākumi, kas minēti Regulas (ES) Nr 1053/2013 16. panta 1. un 4. punktā.

(5) Atzīstot, ka Grieķija izjūt bezprecedenta spiedienu ieceļojošo personu lielā skaita dēļ, ir svarīgi nodrošināt atbilstošu personu identifikāciju, reģistrāciju un uzņemšanu, ņemot vērā turpmāko sekundāro kustību uz citām dalībvalstīm, kā rezultātā vairākas dalībvalstis ir atjaunojušas pagaidu robežkontroli pie to iekšējam robežām, un tas apdraud visas Šengenas zonas darbību.

(6) Tādēļ ir svarīgi katru konstatēto trūkumu novērst pēc iespējas ātrāk. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir ievērot Šengenas *acquis*, prioritāri īstenojami būtu ieteikumi attiecībā uz reģistrācijas procedūru (3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 40., 41. un 42. ieteikums), jūras robežu uzraudzību (12., 13. un 14. ieteikums), riska analīzi (15., 16. un 17. ieteikums), starptautisko sadarbību (18. ieteikums), robežpārbaužu procedūrām (22., 23., 25., 26., 27. un 28. ieteikums), cilvēkresursiem un apmācību (19. un 43. ieteikums) un infrastruktūru un aprīkojumu (34., 47. un 48. ieteikums).

(7) Ņemot vērā bezprecedenta migrācijas spiedienu uz Grieķijas ārējo robežu kopumā, šie ieteikumi vajadzības gadījumā būtu jāīsteno arī visos citos Grieķijas robežas posmos, lai neapdraudētu Šengenas zonas darbību.

(8) Šis ieteikums būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un dalībvalstu parlamentiem. Viena mēneša laikā pēc šā ieteikuma pieņemšanas dienas izvērtētā dalībvalsts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1053/2013 16. panta 1. punktu izstrādā rīcības plānu par to, kā novērst izvērtēšanas ziņojumā konstatētos trūkumus, un iesniedz šo plānu Komisijai un Padomei, Trīs mēnešos pēc šīs pašas dienas tā ziņo par tā īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1053/2013 16. panta 4. punktu.

AR ŠO IESAKA,

ka Grieķijai vajadzētu veikt šādus pasākumus.

A) <u>attiecībā uz apmeklētajām jūras robežas vietām:</u>

Reģistrācijas procedūra

1. "izraidīšanas apturēšanas" dokumentos, kuri reģistrācijas procesā tiek izsniegti neatbilstīgajiem migrantiem, skaidri noteikt, ka dokuments nepiešķir tiesības neatbilstīgajam migrantam uzturēties un ieceļot citās dalībvalstīs, un vajadzības gadījumā norādīt konkrētus pienākumus, kuru mērķis ir novērst bēgšanas iespējamību (saskaņā ar Atgriešanas direktīvas 7. panta 3. punktu);

2. uzlabot "pagaidu uzturēšanās" dokumentu kvalitāti, tostarp konkrētus aizsardzības elementus, lai apgrūtinātu dokumentu viltošanu;

3. pastiprināt to Grieķijas policijas (*HP*) darbinieku rindas, kuri iesaistīti reģistrācijā;

4. ņemot vērā ieceļojošo migrantu paredzamo skaitu, kas balstīts uz riska novērtējuma pieeju, nodrošināt nepieciešamās telpas [personu] izmitināšanai reģistrācijas procesa laikā (ieskaitot tādas, kas piemērotas neaizsargātam personām);

5. sistemātiski pārbaudīt neatbilstīgo migrantu ceļošanas dokumentus, vai tiem nav falsifikācijas vai viltošanas pazīmes, un reģistrācijas procesa laikā pārbaudīt migrantus un viņu ceļošanas dokumentus *SIS*, Interpola un valstu datubāzēs; šim nolūkam reģistrācijas procesā būtu jāizmanto pasu skeneri;

6. veikt reģistrāciju saskaņā ar *Eurodac* regulas 14. pantu, nodrošinot migrantu pirkstu nospiedumu savlaicīgu iegūšanu un pārsūtīšanu;

7. nodrošināt pietiekamu skaitu funkcionējošu pirkstu nospiedumu skeneru un *Eurodac* termināļu ar tiešu pieslēgumu *Eurodac* sistēmai, lai garantētu, ka visi ieradušies migranti ir reģistrēti, un nodrošinātu, ka terminālim ir atbilstošs un pienācīgs IT jaudu atbalsts (nepārtraukts interneta pieslēgums, platjosla);

8. uzlabot reģistrācijas procedūrā manuāli iegūto pirkstu nospiedumu kvalitāti, lai tā atbilstu standartiem, kas nepieciešami reģistrācijai *EURODAC* sistēmā;

9. veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka visi neatbilstīgie migranti ir pilnībā identificēti, viņu pirkstu nospiedumi ir iegūti un viņi ir reģistrēti *Eurodac*, vienlaikus pilnībā ievērojot pamattiesības un cilvēka cieņu;

10. nekavējoši uzsākt atgriešanas procedūras attiecībā uz neatbilstīgajiem migrantiem, kuri nemeklē patvērumu un kuriem nav nepieciešama starptautiskā aizsardzība atbilstoši Atgriešanas direktīvai (2008/115), kā arī nodrošināt trešo valstu valstspiederīgo, kas ir jāatgriež un jāuzņem atpakaļ Turcijā, ātru pārvietošanu saskaņā ar Divpusējo protokolu starp Grieķiju un Turciju, nodrošinot to fizisku pārvietošanu, vienlaikus veicot atbilstošus pasākumus, lai novērstu bēgšanu;

Robežuzraudzība

12. veikt pasākumus, lai uzlabotu jūras robežu uzraudzību, izveidojot visaptverošu un efektīvu krasta uzraudzības sistēmu, kas aptver visu jūras robežu starp Grieķiju un Turciju; uzraudzības sistēmai vajadzētu spēt atklāt visus kuģus, ieskaitot nelielus kuģus, kuri šķērso jūras robežu virzienā no Turcijas uz Grieķiju, lai identificētu, atklātu un aizturētu nelegālus robežšķērsotājus; sistēma būtu jāatbalsta ar krasta tuvumā izvietotiem elementiem, piekrastes patruļlaivām un kuģiem, helikopteriem, fiksētu spārnu gaisa kuģiem un citiem līdzekļiem, kā arī ar pietiekamu skaitu sauszemes patruļu uz salām;

13. īstermiņā nodrošināt pietiekamu patrulēšanas darbību skaitu jo īpaši starp salām, kā arī pietiekamu patruļlaivu skaitu, kas tiek turētas gatavībā ātrai reaģēšanai;

14. lai nodrošinātu pilnīgu situācijas apzināšanos, apsvērt informācijas apmaiņu starp attiecīgajām iesaistītajām iestādēm un krasta apsardzi;

Risku analīze

15. vietējā līmenī iespējami drīz izstrādāt un īstenot riska analīzes sistēmu;

16. vietējā līmenī nozīmēt un apmācīt nepieciešamos darbiniekus riska analīzes darbību veikšanai;

17. iepazīstināt pirmās līnijas robežsargus ar kopīgajiem riska rādītājiem attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem;

Starptautiskā sadarbība

18. apsvērt iespēju vietējā līmenī izveidot sadarbību ar Turcijas robežkontroles iestādēm, kāda jau pastāv pie sauszemes robežas ar Turciju;

Cilvēkresursi un apmācība

19. vietējā līmenī paplašināt apmācību jo īpaši par viltotiem un falsificētiem dokumentiem, riska analīzi un aktualizētajiem tiesību aktiem; to varētu arī darīt, nodrošinot robežšķērsošanas vietu (*BCP*) darbinieku apmaiņu, kā arī labāk izmantojot pieejamos *Frontex* rīkus viltotu un falsificētu dokumentu atklāšanai;

20. nodrošināt robežsargiem svešvalodu apmācību, jo īpaši pievēršoties angļu un turku valodai;

21. apmācīt lielāku skaitu robežsargu darbam otrās līnijas pārbaudēs ar ierīcēm ceļošanas dokumentu padziļinātai pārbaudei;

Robežpārbaužu procedūras

22. nodrošināt, ka robežpārbaudes attiecībā uz ES pilsoņiem tiek veiktas saskaņā ar Komisijas 2015. gada 15. jūnija Ieteikumu par ES pilsoņiem, kuri ierodas no riska zonām;

23. pastiprināti izmantot attiecīgos dokumentu analīzes rīkus, lai efektīvi atklātu dokumentu viltošanas gadījumus;

24. trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri tiek rūpīgi pārbaudīti otrajā līnijā, saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 7. panta 5. punktu sniegt rakstisku informāciju par šādas pārbaudes mērķi un kārtību;

25. izsniegt vīzas, pilnībā ievērojot Vīzu kodeksu, proti, integrējot vīzas pieteikuma iesniedzēja fotogrāfiju vīzas uzlīmē;

26. veikt pārbaudes uz kruīza kuģiem, pamatojoties uz kuģa komandas un pasažieru sarakstu un saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa VI pielikuma 3.2.3. punkta b) apakšpunktu;

27. veikt pārbaudes uz izklaides kuģiem, kuri robežšķērsošanas vietās ierodas no trešām valstīm;

28. veikt trešo valstu valstspiederīgo robežpārbaudes saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 7. pantu, jo īpaši veicot pārrunas par ieceļošanas nosacījumiem, piemēram, uzturēšanās iemeslu un iztikas līdzekļiem (Hijas robežšķērsošanas vieta);

29. ieviest procedūru vīzas anulēšanai vai atcelšanai pie robežas saskaņā ar Vīzu kodeksa 34. pantu (Hijas robežšķērsošanas vieta);

30. veikt atbilstošus pasākumus, lai robežšķērsošanas vietās nodrošinātu robežsargiem piekļuvi *iFado* (Samosa);

Infrastruktūra un aprīkojums

31. veikt atbilstošus pasākumus, lai aprīkotu pirmās līnijas kontroles kabīnes ar palielināšanas ierīcēm nolūkā uzlabot dokumentu pārbaudi;

32. uzlabot kontroles kabīņu iekšējo aizsegu, lai nepieļautu, ka nepiederošas personas var ieskatīties datora monitorā;

33. nodrošināt, ka visiem robežpārbaudēs iesaistītajiem robežsargiem ir piekļuve Šengenas Robežu kodeksa (*SBC*), Šengenas rokasgrāmatas (*SHB*) un attiecīgo pielikumu aktuālajai versijai, un ka viņi to izmanto;

34. kontroles kabīnēs nodrošināt pirkstu nospiedumu skeneru vīzu vajadzībām pienācīgu darbību, lai saskaņā ar *SBC* 7. panta 3.aa) punktu pārbaudītu tos trešo valstu valstspiederīgos, kuriem ir vīza (Hijas robežšķērsošanas vieta);

35. nodrošināt iespēju robežsargiem Hijas ostā novērot pasažieru plūsmu, piemēram, uzstādot videonovērošanas sistēmu (*CCTV*);

36. nodrošināt, ka 31.–35. ieteikums par infrastruktūru un aprīkojumu tiek ņemts vērā, ceļot jauno pasažieru termināli Samosā;

B) attiecībā uz apmeklētajām sauszemes robežas vietām

Orestjadas policijas direktorāts

37. panākt aptverošāku izpratni par situāciju un Reģionālā koordinācijas centra lomu, integrējot funkcijas, kuras šobrīd veic Reģionālais kontroles centrs un Neavisas centrs; to varētu izdarīt, piemēram, pārvietojot uzraudzības centru no Neavisas uz reģionālo *I.B.M. & Monitoring centre* Orestjadas policijas direktorātā, lai tādējādi nodrošinātu aptverošāku situācijas atainojumu un ļaujot pēdējam minētajam centram efektīvāk monitorēt un darboties vienuviet; šis pasākums ļautu arī ietaupīt cilvēkresursus;

38. pabeigt GPS raidītāju uzstādīšanu uz transportlīdzekļiem vai vienībām, kuras veic patruļas, lai uzraudzības centrs varētu pārraudzīt to atrašanās vietu;

39. turpināt centienus pastiprināt sadarbību ar Bulgāriju un Turciju un aktīvi piedalīties "Trīspusējā kopīgā kontaktcentra policijas un muitas sadarbībai" turpmākajās darbībās;

Filakio uzņemšanas centrs

Reģistrācijas procedūra

40. veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu pietiekamu skaitu *Eurodac* termināļu, ņemot vērā ieceļojošo migrantu paredzamo skaitu, kas balstīts uz riska novērtējuma pieeju, lai garantētu, ka viņi visi ir reģistrēti *Eurodac* sistēmā;

41. nodrošināt, ka ir pieejams pietiekams skaits ekspertu pārbaužu veikšanai un censties nodrošināt pietiekamu skaitu tulku ar nepieciešamo valodu prasmēm, lai spētu tikt galā ar iespējamu neatbilstīgo migrantu masveida pieplūdumu;

42. reģistrācijas procesa laikā sistemātiski pārbaudīt neatbilstīgos migrantus un viņu ceļošanas dokumentus *SIS*, Interpola (*SLDT*) un valstu datubāzēs; nodrošināt un papildināt nepieciešamās jaudas (zinātību un aprīkojumu) ceļošanas dokumentu autentiskuma pārbaudei atbilstoši *SBC* 12. pantam apvienojumā ar *SBC* 7. pantu;

Kastanijas robežšķērsošanas vieta

Cilvēkresursi un apmācība

43. Kastanijas *BCP* palielināt darbinieku skaitu katrā maiņā un nodrošināt vismaz vienu [robežapsardzes] darbinieku otrajā līnijā, lai garantētu robežas raitu šķērsošanu un izvairītos no neatbilstīgas robežšķērsošanas un garām rindām atbilstoši *SBC* 14. un 15. pantam;

Infrastruktūra un aprīkojums

44. paplašināt VIS pārbaudes piemērošanu (CVIS), lai nodrošinātu pirmajā līnijā visu informāciju, kas tiek glabāta VIS, tādējādi veicinot ieceļošanas nosacījumu pārbaudi;

45. veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka visi elektroniski resursi tiek regulāri aktualizēti;

46. pārvietot sirdspukstu detektoru, kas atrodas Kastanijas robežšķērsošanas vietā, ņemot vērā to, ka šajā robežšķērsošanas vietā nav atļauti kravu pārvadājumi, uz citu robežšķērsošanas vietu pie Grieķijas sauszemes robežas vai ostā, kur to varētu izmantot, veicot smagkravas transportlīdzekļu robežpārbaudes;

47. panākt, lai esošā infrastruktūra atbilstu Šengenas prasībām, izstrādājot visaptverošu attīstības plānu, kurā ņemtas vērā visas Šengenas prasības, tostarp satiksmes pārvaldība, kontroles kabīnes, joslas, uzraudzības sistēma un iežogojums;

48. uzlabot satiksmes pārvaldību un uzraudzību [...] robežšķērsošanas vietā, lai nodrošinātu, ka robežpārbaudes tiek veiktas sistemātiski;

Robežpārbaužu procedūras

49. nodrošināt, ka personas, kuras tiek rūpīgi pārbaudītas otrajā līnijā, tiek iepriekš informētas par šādas pārbaudes mērķi**;**

C) <u>Vispārējs ieteikums</u>

50. veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pie visām Grieķijas ārējām robežām ārējo robežu kontrole tiek īstenota un saskaņota ar Šengenas *acquis*, lai neapdraudētu Šengenas zonas darbību.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs